Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. postale - II Gruppo 70 %

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177
PODUREDNIŠTVO
34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 41646

Letna naročnina, Italija Lir 32.000
Letna inozemstvo Lir 50.000
Letna inozemstvo, USA dol. 35
Poštno čekovni račun: štev. 11234499

Leto XXXIX. - Štev. 7 (1936) Gorica - četrtek, 12. februarja 1987 - Trst Posamezna številka Lir 700

Čisti žrtvi - Lojzetu Bratužu

Kot smo že poročali, se je v ponedeljek 2. februarja goriški občinski svet poklonil spominu Lojzeta Bratuža ob 50-letnici njegove mučeniške smrti. V imenu občinskega sveta je imel spominski govor župan dr. Antonio Scarano. Ta govor objavljamo v našem prevodu. Naj ostane kot zgodovinski dokument.

Pred petdesetimi leti je 16. februarja 1937 v hudih bolečinah preminil Lojze Bratuž. Njega in nekatere člane pevskega zbora, ki ga je vodil v Podgori, so med božičnimi prazniki zahrbtno napadli škvadristi. Dolžili so ga, da vodi slovensko petje in tako krši prepoved, ki je v resnici teptala neodtujivo naravno in človeško pravico, da govorimo, molimo in pojemo v materinem jeziku. Bratuža in štiri pevce so s silo tirali na sedež fašija in jih prisilili izpiti ogabno mešanico motornega olja in bencola. Bilo je 27. decembra 1936. Štirje pevci so se zatekli v goriško bolnišnico. Tu so jim izprali želodec in jih rešili. Nad Bratužem pa je bilo nasilje hujše, zato je naslednjega 16. februarja 1937 podlegel notranjim poškodbam.

Danes obnavljamo spomin na to žalostno stran naše zgodovine. Zato nas navdajata ginjenost in užaloščenost. Med nami so Lojzetova vdova gospa Ljubka Šorli, hčerka Lojzka in sin Andrej, ki je občinski odbornik in iskren prijatelj nas vseh. Njim in nam bi bila vsaka beseda odveč. Vsi podoživljamo namreč nemo žalost in hkrati zgražanje, ki ne potrebuje zunanjega izraza. Kajti ta čas je že davno za nami, medtem pa smo si pridobili veliko kulturno zrelost in demokratično zavest. Vendar je Bratuževa žrtev zgovorno svarilo.

Nestrpnost, nerazumevanje in narodnostni spopad so sicer vzklili v zgodovinskih razmerah, ki jih je Gorica pretrpela na svojem telesu, in so rasli iz korenin, tujih njeni omiki, vendar so bili prikrito zlo, zaradi katerega je izbruhnilo nasilje vse prve polovice našega stoletja. Že prva svetovna vojna je z izgnanstvi in medsebojnim nezaupanjem povzročila hudo moralno škodo. Zatem je fašizem ustvaril še mračnejše čase s svojo raznarodovalno politiko do Slovencev. Takrat so zatrli izobraževalna društva, gospodarsko-socialne ustanove in uradno prepovedali rabo slovenskega jezika. Izbruhnila je nova vojna s strašnimi in tragičnimi povojnimi časi, slepim maščevanjem in deportiranjem.

Huda rana teh časov je bila nestrpnost, sad živalskih nagonov in intelektualne zaostalosti redkih ljudi, ki niso imeli smisla za celovitost našega prebivalstva, saj je to na omikan način zorelo v dolgih stoletjih sožitja in medsebojne strpnosti. Žal, zapustijo nečloveška dejanja globoko in skelečo sled. Jasno, da zločinski umor Matteottija ni dovolj zmodril ljudi, če se je trinajst let kasneje ponovil v Gorici v še bolj grozeči obliki. Najsi je bilo to, kar je pretrpel Bratuž, škvadristično običajno ravnanje z nasprotniki režima, so se tukaj slepo zagnali proti človeku, čigar edina krivda je bila njegova pripadnost drugačni narodnosti.

Žrtev Lojzeta Bratuža je bila torej prvo veliko in tragično nasilje narodnostne nestrpnosti v tej deželi. Nauk in živo svarilo za Gorico, ki noče pozabiti vse svoje zgodovine. Zgled za nas je tudi žena, kakršna je Ljubka Šorli. Kljub nepopisni bolečini, ki jo je prestala, je znala spremeniti krik po pravici in zadoščenju v pesem ljubezni in bratstva. Njene pesmi so namreč nekaj, mimo česar sodobna slovenska poetika ne pozna milejšega. Nauk za nas je tudi hčerka, ki je po očetu in materi podedovala vzgojiteljsko vnemo in šolski poklic ter poučuje sedaj na videmski univerzi. Prav to tradicijo nadaljuje tudi naš prijatelj Andrej. Dodaja ji še politično dejavnost in službo mestni skupnosti najprej kot član občinskega sveta in danes tudi kot odbornik. Po umorjenem očetu sta sprejela dediščino človečnosti in omike ter jo povzdignila v vrednoto miru in bratstva v krščanskem duhu, ki ga sama živita in spričujeta. V njeh ni ne užaljenosti ne želje po maščevanju ne obtožbe, temveč le velika ljubezen do bližnjega in prijateljska čustva tudi do nas, ki jemljemo nase napake in krivice naših ljudi.

Danes stojimo ob strani Bratuževi družini in se pridružujemo spominu njenega očeta in zakonskega moža. Z nami je prisotno vse mesto, saj ga predstavlja občinski svet. Vzajemno se pridružuje Bratuževim ob spominu na krvavo žrtev moža, ki je bil plemenit, miroljuben in velikodušen. Po tej žrtvi naj bi Gorica spoznala pot omike, enakosti in bratstva.

Za božič sem bral pesem Ljubke Šorlijeve, Jezušček gre, tako poje pesem, med ljudi, v rokah nosi svečko in jih vabi, naj bi ob njej prižgali svoje ugasle svečke:

»Kmalu vse je razsvetljeno,
vsem za krivde odpuščeno.
V srcih upanje vzplamti.«

To vabilo in voščilo veljaj nam vsem.

Kako Slovenci v leto 2000?

Do leta 2000 manjka le še trinajst let, skoro toliko kot od podpisa mednarodne pogodbe med Italijo in Jugoslavijo v Osimu. Res naglo beži čas. Vsiljuje se mi misel: bomo Slovenci kdaj dočakali pravično uzakonitev naših narodnostnih pravic, ali pa bodo Osimski sporazumi ostali na obojnih zainteresiranih zunanjih ministrstvih le kos papirja?

Vtis imam, da ako se to ne zgodi v letošnjem letu, bo vse skupaj odloženo na čas po parlamentarnih, evropskih in upravnih volitvah, ki bodo leta 1988. Pred volitvami se nobena stranka ne bo izpostavila zaradi naših koristi in s tem tvegala izgubo svojih glasov. Potem pa bo treba čakati, da se sestavi nova vlada in o našem zakonu se bo spet govorilo tja okoli leta 1990.

Skoro nima niti več smisla vleči na dan republiško ustavo, o kateri že itak nekateri mislijo, da je zastarela, niti člena 3 statuta dežele Furlanije-Julijske krajine, niti ne drugih mednarodnih obvez. Po vseh opravičevanjih italijanskih oblasti, njihovih izgovorih in zavlačevanjih se nam enostavno zdi, da nas imajo za norca, in to s svojo fino in prebrisano diplomatsko in politično igro.

PISMO IZ KANALSKE DOLINE

V sobotni prilogi ljubljanskega Dela sem 27. decembra 1986 bral pismo, ki ga je uredništvu poslal naš rojak Simon Prescheren iz Kanalske doline. Ker se mi zdi pismo tehtno in obenem v tem trenutku važno, ga bom kar prepisal za tiste, ki zanj ne vedo. Takole piše Prescheren:

Videmski in Osimski sporazum sta že stara, Slovenci v Italiji pa še kar čakamo in čakamo na globalni zaščitni zakon, ki naj bi potrdil in uzakonil naše narodnostne pravice. Naši bratje v tržaški in goriški pokrajini še lahko upajo, da bodo tak zakon zaradi neučinkovitosti jugoslovanske diplomacije morda njihovi otroci kdaj le dočakali.

Kaj pa mi, Slovenci v videmski pokrajini? Smo že odpisani? Da Italijani neradi slišijo o nas, to nam je znano. Sprašujemo, kako se je sploh moglo zgoditi, da že od vsega začetka, kar se govori o zaščiti narodnih manjšin na obeh straneh italijansko-jugoslovanske meje, nismo bili vsaj z jugoslovanske strani enakovredno in kot samo po sebi umevno vključeni tudi Slovenci v videmski pokrajini vse do Kanalske doline. Saj zaščita italijanske narodne manjšine v Jugoslaviji sega vse do Reke in se ne neha v Kopru, Piranu in Izoli.

Manjšina mora biti zaščitena tam, kjer živi. V Žabnicah, v Ovčji vasi, še zlasti pa v Ukvah živimo Slovenci. Terjamo zase vse tiste pravice, ki jih Slovenci v tržaški in goriški pokrajini (in deloma tudi v videmski) že uživajo, čeprav v Rimu še niso sprejeli zaščitnega zakona.

Dogodki, kakor npr. smrt gradeškega ribiča v Tržaškem zalivu, nam tu pač niso v pomoč. Izzivanju ribičev z italijanske strani je res treba narediti konec, ampak ne na tak tragičen način.

Upamo, da se bodo diplomati le zganili in da bodo jugoslovanski vztrajali pri tem, da bo globalni zaščitni zakon v Italiji zajel tudi nas, Slovence v videmski pokrajini, vključno s Kanalsko dolino.

NEMOČ IN NERAZUMEVANJE MATIČNE DOMOVINE

S Simonom Preschernom se v marsičem strinjam. Le ko govori o »neučinkovitosti« jugoslovanske diplomacije, bi raje osebno govoril o »nemoči« le-te. Italijanske oblasti gotovo zelo dobro poznajo razmere v Jugoslaviji, ki jim seveda omogočajo, da zavlačujejo z rešitvijo odprtih vprašanj slovenske narodne skupnosti. Gre za probleme odnosov med Srbi, Hrvati in Slovenci. Znano pisanje zagrebškega Vjesnika potrjuje neskladje načel in raznoliko mišljenje teh narodov tudi v tako važnih vprašanjih, kot so narodnostni problemi njihovih jezikovnih skupin izven državnega ozemlja.

Tu se spominjam srečanja delegacije našega deželnega sveta pod predsedstvom Arnalda Pittonija novembra 1977 z delegacijo hrvaškega sabora. Potem, ko je naša deželna delegacija hrvaškemu Saboru v Zagrebu govorila tudi o problemih italijanske skupnosti v Istri in na Reki ter slovenskih v Italiji, so v zaključnih pogovorih v Opatiji predstavniki hrvaške delegacije zahtevali, da se v tiskovno poročilo vnese tudi nujnost po zaščiti pravic hrvaške narodne skupnosti v Trstu. Ta zahteva, oz. predlog, je spravil v mučen položaj delegacijo naše dežele, posebno še potem, ko so hrvaški predstavniki podkrepili to svoje stališče z dokazi o veliki številčnosti Hrvatov v Trstu. Zahteva ni prodrla, saj bi tudi težko v Rimu doumeli, da se na isto tehtnico dá slovensko narodno manjšino v Italiji ter hrvaške posameznike v Trstu.

Je pa tudi jugoslovanska diplomacija še mlada, saj nima niti še 80 let (1918-1987), in v svoji notranjosti mora zadovoljiti vse narode, od Slovencev do Albancev na Kosovu. A v našem primeru ima opraviti z Italijo, ki ni samo zibelka prava, ampak tudi diplomacije, poudarjene z makiavelistično paleto. Če ni uspelo strnjenim, mnogo bolj narodno zavednim, številčno močnejšim in ekonomsko vse plodnejšim Južnim Tirolcem še dočakati popolno izpolnitev obvez pogodbe Gruber-De Gasperi iz leta 1946, si je težko misliti, da bi tukajšnjim Slovencem Italija hitro in na zlatem krožniku dala to, kar nam je z mednarodno listino zagotovila. In Južna Tirolska ima enotno Avstrijo in še Nemčijo za seboj, mi pa razdeljeno in ekonomsko šibko Jugoslavijo, ki gotovo ne more udarjati po mednarodni mizi, kvečjemu lahko le s tišjim glasom zahteva, kar ji je bilo zaogtovljeno. Poleg tega ima Italija v primeru kake sile ali prepira ves zahodni svet za seboj ali ob sebi, medtem ko nima Jugoslavija zagotovljene niti podpore vseh neuvrščenih držav oz. držav tako imenovanega Tretjega sveta.

NA KAJ NAJ SE NASLONIMO ZAMEJSKI SLOVENCI?

Predvsem na lastne moči in na lastno kakovost! Samo to nas lahko reši počasnega izginotja s te naše kraške zemlje, z jadranske obale, z briških gričev, matajurskih pobočij, planin in gora Kanalske doline.

Soočati se moramo z nekaterimi problemi, ki jih le sami lahko rešimo in ne globalna zaščita, pa naj bo ta še tako popolna. Predvsem mislim tu na mladi rod, ki se vedno bolj umika tveganju prostega poklica, od obrtništva do umetnostnega in profesionalnega. Saj je popolnoma razumljivo, da išče sedaj in v bodoče gotovosti, ki mu jo nudi le stalna služba.

Toda naša številčnost stalno upada, zato nam ne preostaja nič drugega kot kvalificiranost, strokovnost, zavzetost na vseh področjih. Vsak pripadnik naše narodne skupnosti bi moral po svojih intelektualnih zmožnostih odtehtati deset navadnih državljanov, recimo v notranjem delu države.

Nekje moramo iti po poti Judov, ki so do danes, kljub strahotnim tragedijam,

(nadaljevanje na 2. strani)

Dnevnik „Borba“ vprašuje nadškofa Šuštarja

Beograjski dnevnik »Borba« je 12. januarja objavil razgovor z ljubljanskim nadškofom Šuštarjem. Seveda se zanima za njegovo božično voščilo po državnem radiu in na reakcije. Časnikar vprašuje, kaj misli o sodbah, da katoličani niso ravnopravni z drugimi državljani ali da so državljani drugega razreda.

Nadškof je odgovarjal, da načelno ne bi smelo biti nobene drugorazrednosti. Stvarno stanje pa je drugačno. Sam ima veliko informacij, da na nekaterih področjih verni ljudje niso enakopravni z drugimi. Njihova vernost je ovira za razne službe ali za napredovanje v službi. Te stvari so splošno znane in nima pomena, da jih tajimo ali jih skušamo prikrivati.

Naslednje vprašanje je bilo, kako ocenjuje razvoj odnosov med verskimi skupnostmi in samoupravno socialistično družbo, zlasti v Sloveniji. Nadškof odgovarja: Kakor je bilo že večkrat rečeno, kar velja zlasti za Slovenijo, se odnosi med verskimi skupnostmi in socialistično družbo zboljšujejo. Vendar so še vedno odprta vprašanja, ki jih je treba reševati z neposrednim dogovarjanjem. Na primer. Glede Božiča mi še vedno vztrajamo, naj bo božič dela prost dan. Zahtevamo to, ne pa da bi moral biti Božič razglašen za državni praznik. Nadalje duhovna skrb za ljudi po domovih za ostarele ljudi, po bolnisnicah, po zaporih. V tem oziru se je po domovih in po bolnišnicah v Sloveniji stanje znatno zboljšalo, a vendar so po nekaterih krajih nerazumljiva nasprotovanja in ovire. Glede zaporov ni še nobenega napredka. Eno najtežjih vprašanj pa je šola in vzgoja. Vera in Cerkev se pogosto enostransko prikazujeta. Zato živijo otroci in mladi iz vernih družin pogosto v veliki notranji razcepljenosti. Znano mi je, da odgovorni v samoupravni in socialistični družbi poudarjajo, da šola ni protiversko usmerjena in da gre samo za posamezne primere. Medtem pa je še vedno velika razlika med teorijo in prakso.

(Po Glasu koncila, št. 4)

Po glasovanju o sinhrotronu

Pokrajinski izvršni odbor SSk je na svoji seji 5. februarja obravnaval krajevni politični položaj s posebnim ozirom na sklep tržaškega občinskega sveta o zavrnitvi vseh ugovorov v zvezi s priključki hitre ceste na področju vzhodnega Krasa in potrditvi sklepa prejšnje občinske uprave o namestitvi sinhrotrona pri Bazovici.

V zvezi s tem vprašanjem, ki je življenjskega pomena za slovensko narodno skupnost, je proučil načelna stališča posameznih političnih strank in dejansko ravnanje njihovih predstavnikov na raznih ravneh. Prva ugotovitev je, da stranke, ki so odločno podpirale lokacijo pri Bazovici, niso pokazale nikakršne pripravljenosti priznati nepopravljivo škodo, ki jo bosta zaradi vsiljene lokacije sinhrotrona utrpeli neposredno prizadeta družbena in posredno celotna slovenska narodna skupnost.

Zaradi tega je predstavnik Slovenske skupnosti prof. Aleš Lokar v zadnjem trenutku, ko so propadli vsi poskusi, da bi dosegli obvezo o vzpostavitvi dialoga s prizadetim prebivalstvom, predložil resolucijo, ki je sicer niso osvojile ostale stranke večine, a se ji tudi zaradi njene tehtnosti in neizpodbitne politične upravičenosti niso upale odkrito nasprotovati in so se zato pri glasovanju vzdržale in s tem omogočile, da je bila odobrena. Zaradi tega je italijanski tržaški dnevnik sprožil izredno oster napad na dosledno dejanje predstavnika SSk, kakršnega niso običajno deležni niti predstavniki najbolj ekstremističnih grupacij.

To — nadaljuje tiskovno poročilo izvršnega odbora SSk — potrjuje prepričanje, da je SSk kot samostojna politična predstavnica slovenske manjšine dosledno in učinkovito ter v pravem trenutku nastopila v obrambo naših življenjskih koristi.

Druga ugotovitev izvršnega odbora SSk pa zadeva neenotnost in neodločnost političnih strank, v katerih so organizirani tudi slovenski člani, v nastopanju do lokacije sinhrotrona pri Bazovici. To dejstvo je verjetno odločilno vplivalo na zagovornike omenjene lokacije, da so nepopustljivo vztrajali na svojem stališču in so v občinskem svetu izsilili brezpogojno odobritev lokacije, ki je za Slovence najbolj škodljiva.

Izvršni odbor SSk zato proučuje nastali položaj v luči zadnjih dogodkov in gornjih ugotovitev. Stranka je obogatena še na eni izkušnji, ki ji narekuje, da odkrito pove javnosti in še zlasti direktno prizadetemu prebivalstvu, da bi strnjen nastop vseh manjšinskih sil in demokratičnih predstavnikov večinskega naroda, ne le v besedah, temveč tudi v stvarnih dejanjih, prav gotovo obrodil drugačne rezultate.

Upravičeni dvomi

Italijanska jezuitska revija Civiltà Cattolica je v dolgem članku o obdobju Gorbačova v SZ podvomila, da je to čas liberalizacije. Pričakovanja, da bo prinesel olajšave za sovjetske državljane in omogočil širšo dejavnost verskim skupnostim, se niso izpolnila. Gorbačov je sicer uvedel opazne novosti v gospodarstvu, kulturi, na področju sredstev javnega obveščanja, nič pa se ni spremenilo na verskem. Boj proti religiji v SZ ne pozna zatišja. Italijanske revije ne prepričajo niti novosti v zvezi s človeškimi pravicami, npr. presenetljiva rehabilitacija atomskega fizika Saharova in izpustitev nekaj političnih oporečnikov. Več sto jih še vedno sedi v zaporih ali so na prisilnem delu.

Na Poljskem nov porast duhovniških poklicev

Po najnovejših statističnih podatkih je bilo na Poljskem lani v duhovnike posvečenih 989 diakonov, kar je 43 odstotkov več kot leta 1981, ko je bilo posvečenih »le« 688 bogoslovcev. Tiskovni urad poljske škofovske konference tudi poroča, da je vseh duhovnikov na Poljskem lani bilo 22.902, od tega 17.238 škofijskih, 5.664 pa redovnih. Leta 1981 je bilo vseh skupaj 20.676.

Ob 40-letnici mirovne pogodbe

Točno 40 let po podpisu mirovne pogodbe, ki je z razmejitvijo naložila italijanski državi tudi dolžnost, da sprejme vse potrebne ukrepe za omogočenje uživanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, brez ozira na pleme, spol, jezik ali vero, za Svobodno tržaško ozemlje pa je predvidevala popolno enakopravnost italijanskega in slovenskega življa, je treba z grenkobo ugotoviti, da ostajajo mednarodna in notranja ustavna določila o zaščiti slovenske narodne manjšine v Italiji v znatni meri neizpolnjena. S to mislijo se je začela zadnja seja deželnega tajništva SSk, ki je bila 5. februarja v Jamljah. Posvečena je bila obravnavi sedanjega političnega trenutka. Uvodno poročilo je imel deželni tajnik Ivo Jevnikar.

Deželni svetovalec SSk dr. Drago Štoka je poudaril pomen ravnokar izglasovanega deželnega zakona o spodbujanju kulture miru in sodelovanja, katerega besedilo je na podlagi štirih predlogov oblikovala svetovalska komisija, ki ji predseduje. Besedilo je pomembno tudi za spoznavanje slovenske stvarnosti med Italijani, za krepitev sožitja med Slovenci in Italijani ter za spodbujanje širokega mednarodnega sodelovanja kot pomembnega prispevka k naporom za mir. Zakon so podprle vse skupine v deželnem svetu razen socialistov, republikancev, Liste za Trst in misovcev, ki so se vzdržali.

Med razpravo, ki je zajela tudi vprašanje deželne enotnosti, je deželno tajništvo potrdilo stališče, ki nasprotuje predlogom o delitvi Furlanije-Julijske krajine, ker je med drugim bistvena upravno-politična enota, ki povezuje vso slovensko narodnostno skupnost v Italiji. To so posebej poudarili Zorko Harej, Drago Legiša in Damjan Paulin. Slednji je tudi poudaril pomen komemoracije narodnega mučenika skladatelja Lojzeta Bratuža ob 50-letnici smrti, ki je bila v goriškem občinskem svetu. Deželni predsednik SSk Marjan Terpin pa je orisal uspešna prizadevanja slovenske stranke za novi slovenski šolski center v Gorici. Potrdil je tudi dosledno stališče goriškega strankinega vodstva glede obrambe slovenske zemlje v Sovodnjah.

Razprava se je nadalje dotaknila vprašanja sinhrotrona na tržaškem Krasu. Deželno tajništvo SSk je izreklo priznanje tržaškemu občinskemu odborniku Alešu Lokarju za dosledno in pogumno zadržanje proti lokaciji pri Bazovici. V zvezi z izjavami tržaškega župana Staffierija o slovenščini v Trstu, kontestacijami proti tržaškemu škofu Bellomiju, a tudi s težko razumljivimi trditvami v televizijskem intervjuju je SSk posredovala tržaškemu škofu svoje stališče.

Tajnik Ivo Jevnikar, podtajnik Gradimir Gradnik, predsednik Terpin in podpredsednik Rafko Dolhar so nato obširno poročali o obisku deželnega vodstva SSk pri RK SZDL Slovenije v Ljubljani 27. januarja. To je bila priložnost za temeljit prikaz sedanjega narodno-političnega trenutka v zamejstvu. Poudarjeno je bilo pričakovanje, da bosta Slovenija oz. Jugoslavija še naprej odločno podpirali boj slovenske manjšine v Italiji za narodnostne pravice, v odnosu med matico in zamejstvom pa da se bo dosledno izvajalo načelo o enakopravnem ravnanju z vsemi slovenskimi komponentami, ne glede na idejne ali strankarske razlike.

Letošnja papeževa potovanja

Papež Janez Pavel II. je doslej že 32-krat potoval v tujino in obiskal katoličane pa tudi druge ljudi dobre volje na vseh petih celinah. V kilometrih pomeni to neprekosljivo številko 500.000. Nova povabila prihajajo neprestano in sv. oče jim je pripravljen čimbolj ustreči.

Za leto 1987 je program potovanj že določen. Gre za šest držav na treh celinah, v srcu sv. očeta pa ostaja tiha želja, da bi se letos srečal tudi z litvanskimi katoličani, saj Litva praznuje 600-letnico svojega pokristjanjenja. Vendar je zaenkrat le malo možnosti za tak obisk.

Prvo letošnje potovanje izven Italije bo papež opravil konec marca in v začetku aprila v treh državah Južne Amerike: Urugvaj, Čile in Argentina. V Čilu bo poleg prestolnice Santiaga obiskal še 7 mest. Tamkajšnji škofje si prizadevajo dati temu obisku predvsem pastoralni značaj, da ne bi izzvenel v podporo sedanjemu vojaškemu režimu.

6. aprila bo sv. oče iz Čila pripotoval v sosednjo Argentino. V tej državi so odnosi med Cerkvijo in državo zaradi načrtovane uzakonitve zakonske razveze precej napeti. Na cvetno nedeljo bo v Buenos Airesu svetovno srečanje mladine, ki mu bo prisostvoval sam sv. oče.

Od 1. do 4. maja bo Janez Pavel II. drugič obiskal ZR Nemčijo. Ob tej priložnosti bo razglasil za blažena karmeličansko redovnico judovskega porekla Edith Stein, ki je bila umorjena v koncentracijskem taborišču v Auschwitzu (slovesnost bo v kölnski katedrali) in jezuitskega patra Ruperta Mayerja, ki je bil odločen nasprotnik nacistične ideologije. Njegova razglasitev bo potekala na olimpijskem stadionu v Münchnu. Papež bo obiskal tudi znano Marijino svetišče ob nizozemski meji Kevelaer in grob pogumnega kardinala Augusta von Gallena. Ustavil se bo še v Essenu, središču jeklarske industrije v Porurju in v Augsburgu, nazadnje pa v Speyerju, kjer je bila leta 1922 birmana Edith Stein.

Poljsko bo papež že tretjič obiskal od 6. do 16. junija. Tam še vedno burijo duhove med Cerkvijo in državo umor priljubljenega duhovnika Jerzyja Popieluszka, cenzura katoliškega tiska, odstranitev križev v južnopoljskih šolah, ateizacijski načrti oblasti. Razblinila so se tudi upanja poljskih škofov v ustanovitev sklada za razvoj poljskega zasebnega kmetijstva. Papež bo rojake obiskal ob njihovem narodnem evharističnem kongresu, obiskal pa bo tudi Varšavo, Krakov, Čenstohovo, Lodz, Lublin in Gdansk.

Od 10. do 18. septembra bo na vrsti še zadnji apostolski obisk v letu 1987, in to v ZDA. To bo njegov drugi obisk v tem delu sveta. Pričel naj bi se v mestu Miami (Florida), kjer bodo oprli razstavo judovske umetnosti in kulture, eksponate pa bo prispeval vatikanski muzej. Naslednje postaje potovanja bodo predvidoma mesta Columbia, New Orleans, San Antonio, Los Angeles in San Francisco. Ob vrnitvi v Rim načrtujejo kratek postanek na Aljaski.

•

Žganje za papeža

Kmet in gostilničar Jože Borštnik iz Krke na Dolenjskem je s svojo 87-letno materjo Angelo znan tudi zunaj meja Slovenije po žlahtnem brinovcu in slivovki, ki ju kuha po stari kmečki šegi. Te dni je prek ljubljanskega nadškofa Šuštarja poslal primerke svoje kapljice papežu Janezu Pavlu II. V spremnem pismu mu je želel vse dobro v novem letu in mu izrazil priznanje za njegova mirovna prizadevanja.

»Dovolite, da zdaj,« tako sklepa svoje pismo, »po ljubeznivem gospodu nadškofu Ljubljane pošljeva to skromno darilo naše kapljice z željo, da bi služila ideji miru in bratstva med narodi, in tudi vam, ki ste že večkrat pokazali, da ste velik borec za mir in sožitje ljudi.«

Tudi na tak način je mogoče delati za mir.

Grd napad na primorske Slovence

Pod tem naslovom je tednik »Svobodna Slovenija«, ki izhaja v Buenos Airesu, letos 22. januarja objavil članek izpod peresa predsednika Narodnega odbora Rudolfa Smersuja, ki priča o veliki pozornosti in zaskrbljenosti slovenskih rojakov v Argentini do dogodkov, ki zadevajo našo narodnostno skupnost v Italiji. Članek se glasi:

V tržaškem zalivu se je izvršil tragičen mejni incident, pri katerem je izgubil življenje neki italijanski ribič. Morda bi ta incident ne imel hujših posledic, če se ne bi v to zadevo spustil zagrebški Vjesnik, glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva Hrvaške, ki je dne 3. decembra 1986 na vidnem mestu z velikim naslovom objavil članek »Pogled na drugo stran obale«. Članek je napisal urednik Vjesnika Radovan Stipetić.

Članek je grd napad na primorske Slovence in tudi na jugoslovansko diplomacijo. Nas zanima zlasti napad na primorske Slovence, glede katerih piše Stipetić med drugim, da so postale zahteve Slovencev po nestvarnih »beneficijih« (dobrotah) že kar »ritualne« (obredne, redno ponavljajoče se).

Na to pisanje Vjesnika je ostro odgovorila Slovenska skupnost na seji strankinega pokrajinskega sveta dne 6. decembra 1986 in trdo obsodila njegovo pisanje. Pokrajinski svet SSk je potrdil globoko obžalovanje nad dokodkom, ki se je pripetil, ter poudaril željo, da se v prihodnje preprečijo taki incidenti. Pokrajinski svet »z ogorčenjem ugotavlja, da Vjesnik nespremljivo piše o boju slovenske narodne manjšine v Italiji za priznanje osnovnih pravic tj. o boju za preživetje. SSk naglaša, da ne zahteva nobenih privilegijev, temveč le odločno in vztrajno zahteva, da Italija izpolni določila lastne ustave in spoštuje mednarodno sprejete obveznosti. Pokrajinski svet odločno protestira proti takim za slovensko manjšino žaljivim izvajanjem uradnega glasila množične hrvaške politične organizacije«.

Tudi »Primorski dnevnik« je dne 5. decembra 1986 ostro zavrnil Vjesnikovo pisanje, katerega je seveda, z vidnim veseljem, krepko izrabil tržaški »Il Piccolo«, ki je ponovil Vjesnikov napad na primorske Slovence. Odgovor v Primorskem dnevniku je napisal urednik Bogo Samsa pod naslovom »Komu koristi tako pisanje?« in je sklenil članek z besedami: Slovenci v Italiji smo lahko samo ogorčeni, užaljeni in užaloščeni, saj si takega bednega pisarjenja hrvaškega lista nismo mogli niti zamisliti.

Porast števila duhovnikov

V soboto 31. januarja je bil papežu izročen prvi izvod Papeškega letopisa za 1987. Iz njega je razvidno, da je bilo ob koncu leta 1985 na svetu 403.480 duhovnikov, in sicer 253.319 škofijskih in 150.160 redovnih. Leta 1985 je bilo posvečenih 6.374 bogoslovcev, 6,3 % več kot v letu 1984; bogoslovcev je bilo 85.084 (6,23 % več) in stalnih diakonov 12.541 (+6,9 %).

Duhovniške plače

O plačah, ki so jih deležni duhovniki v dušnem pastirstvu, se je mnogo govorilo in pisalo. A še ni vse zaključeno. Še bo treba pisati, da bomo župljane prepričali o potrebi in nujnosti, da župnije same skrbijo za vzdrževanje dušnih pastirjev.

Ena pot je ta, da duhovniki za opravljeno vsakdanjo mašo prejmejo predvideno »miloščino« (intencijo). Duhovniki, zlasti na deželi, tožijo, da mašnih intencij primanjkuje. (V Sloveniji je maša glavni »dohodek« za duhovnike, ki nimajo »državne podpore«. In teh je največ.)

Druga pot je prispevek, ki ga mora že sedaj vsaka župnija dati za župnika. Najnižja vsota je na Tržaškem 55 lir na mesec za vsakega prebivalca v župniji. To velja predvsem za izvenmestne župnije. Nekatere mestne župnije morajo prispevati tudi do 80 lir za osebo. Kje in kako naj župnik to vsoto dobi? Mora vpeljati posebno nabirko? Rešitev ni lahka. Verjetno pa župljani sploh še niso bili obveščeni o tej dolžnosti. Rešitev bo še težja, ko bo treba v prihodnosti poskrbeti tudi za kaplane, ki nimajo nobene »uradne plače«.

V zadnji številki Katoliškega glasa (5. febr.) sem navedel imena slovenskih dušnih pastirjev v Trstu, ki nimajo te prednosti. Pri tem sem mislil na g. Gerdola, ki ima skrb za Pastoralno središče, za Slovence v župniji sv. Jakoba in za nedeljsko mašo pri Novem sv. Antonu. A njegovega imena v članku ni, čeprav bi moral stati na prvem mestu. Tega je kriv tiskarski škrat. Danes to pomanjkljivost popravljam.

Lojze Škerl

★

Preurejanje župnij v Italiji

Do 30. septembra lani so morali italijanski škofje predložiti državnim oblastem število župnij v svoji škofiji. Predloženim župnijam je bil potem priznan položaj pravne osebe. Škofje so imeli v preteklem letu veliko dela, da so s sodelavci preučili stanje v svoji škofiji.

Znano je, da je v goratih predelih veliko župnij, ki nimajo niti 500 ljudi. Po drugi strani pa so po mestih številčno velike župnije. Kaj narediti s številčno majhnimi župnijami? Ali jih ohranjali, ali jih združevati. Rešitve niso bile enotne.

Pri odločitvah so se škofje ozirali predvsem na pastoralno korist vernikov, seveda pa tudi na število duhovnikov, ki jih imajo na voljo. Skoraj vsi škofje so zmanjšali število župnij. Od 30.000 župnij v Italiji se je število zmanjšalo za 10 do 15 odstotkov. V Piemontu se je število od 2.772 znižalo za 319 enot na 2.453. V milanski škofiji se je število znižalo le za nekaj desetin. Zelo energično pa je znižanje v Firencah: od 499 na 320. Podobno v škofiji Camerino: od 192 na 118; v Ascoli Piceno od 153 na 70.

Revizija župnij se bo še nadaljevala. V škofiji Vicenza bodo o tem sklepali na bližnji škofijski sinodi.

UTRIP CERKVE

Popolna sprostitev splava na Češkoslovaškem

Na Češkem je s 1. januarjem letos začel veljati zakon, ki dopušča popolno svobodo splava. Ženskam, ki se bodo za to odločile, ne bo treba delati nobenih vlog niti prihajati pred ustrezne komisije, temveč bodo preprosto šle v bolnišnico, kjer bodo ustregli njihovim željam.

Spremembo zakona so nedavno sprejeli v Pragi za Češko, pričakujejo pa, da se bo v kratkem pridružila tudi republika Slovaška.

Popolni svobodi splava je seveda odločno ugovarjala Cerkev. Praški nadškof kardinal Tomašek je vladi poslal posebno pismo, v katerem zagovarja pravico do življenja, ki ga ni mogoče odvzeti niti nerojenim. Seveda oblasti njegovega ugovora niso upoštevale kot tudi ne številnih peticij češkoslovaških vernikov, naj novega zakona ne sprejmejo.

Vztrajal je na poti do duhovništva

Šanghajski pomožni škof kitajske narodne Cerkve Jin Luxian je v duhovnika posvetil bogoslovca Petra Šuonga, ki je moral na posvečenje čakati dolga leta. Oblasti so namreč kar za 36 let zaprle bogoslovno semenišče v mestu Sešan, bogoslovec Šuong pa je v tem času 15 let prebil v zaporu. Ko so ga leta 1979 izpustili, je poskušal takoj nadaljevati študij teologije. Leta 1982 se je priglasil v ponovno odprto semenišče v Sešanu. Izjavil je, da v dolgih letih čakanja ni nikoli izgubil upanja na duhovništvo. Škof Luxian pa je potrdil, da dobro razume Šuonga, kajti sam je bil zaprt 18 let.

Ogrožena družina

Angleški in waleški katoliški škofje so v skupnem pastirskem pismu, ki so ga objavili tik pred koncem starega leta in so ga brali po vseh katoliških župnijah omenjenih cerkvenih pokrajin, opozorili na veliki pomen družine v družbenem in cerkvenem življenju. Jasno so povedali, da je družina danes v krizi, saj jo ogroža mnogo dejavnikov: nezaposlenost zakoncev, revščina, splošno pomanjkanje čuta za pravne vrednote. Vse to prispeva svoj delež k temu, da se vedno manj ljudi hoče za življenje obvezati za trdno zakonsko skupnost.

»Družina je osnovna celica naše družbe,« poudarjajo škofje. Če je ta celica »šibka in negotova«, bo njena šibkost vplivala na celotno družbo. »Živimo v svetu uživaštva in sredstva javnega odveščanja podrobno poročajo o tem. Televizija nam prikazuje ločitev kot temo za veseloigre.« Mnogi se posmehujejo zakonski zvestobi in jo imajo za nesmiselno.

Škofje vabijo vse katoličane, naj si resno prizadevajo ustvariti dobre zakone, da bi tako vplivali na druge in opozarjali, da zakonska zvestoba ni nekaj nečloveškega in nemogočega.

Katoličani v Indoneziji v porastu

V Indoneziji število katoličanov narašča hitreje od števila prebivalcev. Po statističnih podatkih se je število katoličanov na tem velikanskem otočju na jugovzhodu Azije povečalo za 4,6, število prebivalcev pa le za 2,3 odstotka. Katoliška poročevalska agencija KNA s tem v zvezi opozarja na izredno pomanjkanje duhovnikov v tem delu sveta. Znano je namreč, da indonezijska vlada ne dovoli vstopa nobenemu tujemu misijonarju. Po zadnjih podatkih sedaj en duhovnik skrbi za približno 6.000 vernikov.

Če pa pogledamo absolutne številke, so seveda katoličani v veliki manjšini. Med približno 150 milijoni prebivalcev Indonezije je namreč kar 84 odstotkov muslimanov in le osem odstotkov kristjanov (med njimi je katoličanov nekaj nad štiri milijone). Sledijo hindujci, budisti in animisti.

Islamski list Panji Masyarakat piše, da se število katoličanov v Indoneziji (leta 1961 jih je bilo 1.454.951, po zadnjih podatkih pa jih je že 4.398.520) tako povečalo, ker katoliška Cerkev skrbi za najrevnejše sloje prebivalstva, obrobne skupine in žrtve krivičnega ravnanja. Po njihovih podatkih je med indonezijskimi katoličani 67 odstotkov kmetov, 6 odstotkov delavcev in ribičev, drugi pa so uslužbenci v civilnih ali vojaških službah. Največ katoličanov živi tudi danes na območjih, kjer je pred 452 leti misijonaril Frančišek Ksaverij: na Severnem Celebesu, Molukih, Floresu, Timorju. V škofiji Atambua na Timorju je kar 92,6 odstotka prebivalcev katoličanov. Nasprotno pa je zelo malo katoličanov na otokih Sumatra, Java in Borneo.

Kako Slovenci...

(nadaljevanje s 1. strani)

prek katerih so šli, ohranili svojo identiteto samo zato, ker so se specializirali prav v vsem: od trgovinstva do prostih poklicev, od industrijskega področja pa do kmetijstva.

Zgledovati bi se morali tudi po »manjšincih« v Dolini Aosta in na Južnem Tirolskem, kjer cvetejo ne samo trgovina in turizem, ampak tudi vinogradi in sadovnjaki, kjer je obdelana prav vsaka ped zemlje. Pri nas pa zevajo prazni pašniki pod Kontovelom in Križem, zapuščeni vinogradi v Bregu in na Krasu, zemlja pa odhaja v tuje roke.

Tesno je tudi človeku, ko vstopa v vedno bolj prazne cerkve in še tesneje, ko ve, da bodo le-te slej ko prej ostale brez domačih duhovnikov, Slovenija pa nam jih tudi vedno ne bo mogla pošiljati. In ko bo cerkev brez slovenske maše, bo ob nedeljah kraj našega zbiranja le še gostilna.

Isto velja za naš zamejski Talijin hram, za slovensko gledališče v Trstu. Je mar nujno, da kličemo režiserje, igralce z onstran meje, medtem ko imamo sposobne režiserje in igralce doma! Od Trsta do Ljubljane je le ena sama ura hitre vožnje z avtomobilom, nič več! Zakaj moramo torej nekaj uvažati, kar bi lahko kvečjemu le izvažali? Če smo »izvozili« razne Pahorje, Rebule, Merkùje, Fileje, Vrabce itd. v matično domovino, zakaj ne bi še ostale naše umetnike, ki so s srcem in dušo zrastli na teh tleh? Torej spet moramo k samozavesti in prepričanju v lastne zamejske poti.

PISMO SLOVENSKIH ARHITEKTOV

Pred kratkim mi je po naključju prišlo v roke pismo, ki ga je 25. maja 1955 odposlalo šest arhitektov in podjetnikov iz Trsta in katero med drugim pravi:

Kot znano, se je italijanska vlada obvezala staviti na razpolago vaši cenjeni družbi kot odškodnino za požgani Narodni dom v Trstu znesek 500.000.000 lir, s katerim naj bi se sezidal na vašem zemljišču v ulici Petronio nov Kulturni dom, namenjen slovenski tržaški skupnosti.

Kakor je bil Narodni dom, ki so ga s svojimi prihranki zgradili tržaški Slovenci pred prvo svetovno vojno, izraz dejavnosti in požrtvovalnosti vsega slovenskega tržaškega življa, mora biti tudi novi Kulturni dom sad dela tržaških Slovencev. Moralni in racionalni razlogi terjajo torej, da naj pri pripravah, organizaciji, gradnji in nadzorstvu tega tako važnega dela sodelujejo predvsem domači slovenski gradbeniki, tehniki in obrtniki, ki jih v Trstu gotovo ne primanjkuje.

Če so naše informacije točne, obstoji nevarnost, da se tudi pri gradnji gornjega Kulturnega doma uvede nedopustni sistem, ki se je uporabil v zadnjem času pri izvršitvi nekaterih pomembnih gradbenih del, namenjenih kulturnemu izživljanju tržaških Slovencev (Škedenj, Sv. Ivan, Sv. Križ), katera so bila oddana brez kakršnegakoli natečaja med raznimi domačimi slovenskimi podjetji. Ampak ne vemo to! Če je res, da so bili načrti za zgradbo novega Kulturnega doma že vloženi, moramo sklepati, da ti načrti nosijo podpis kakega italijanskega inženirja ali gradbenika, ker nam ni znano, da bi jih bil podpisal kak slovenski inženir ali gradbenik. V kolikor to odgovarja resnici, bi morali dvigniti najodločnejši protest proti takemu dejanju, ki bi ga vsa tržaška slovenska javnost smatrala za sramotno.

Mnenja smo, da lahko domači slovenski gradbeniki, tehniki in obrtniki nudijo v tem oziru popolno jamstvo za solidnost svojega dela.

Končno mora priti v tem vprašanju v poštev tudi čisto nacionalni moment. Tržaški gradbeniki, tehniki in obrtniki bodo zastonj čakali upoštevanja od italijanske strani. Če bodo še s slovenske strani zanemarjeni, so obsojeni na počasno, a sigurno moralno in materialno propast.

Z gornjimi predpostavkami se podpisani stavljajo na razpolago vaši cenjeni družbi za sodelovanje radi čim boljše uresničitve dela okoli zgradbe novega osrednjega slovenskega Kulturnega doma in vas prosijo za razgovor o vseh tehničnih in drugih podrobnostih. (Sledijo podpisi)

Napotimo se torej proti drugemu tisočletju z glasno zahtevo po naši obrambi, to pač moramo, toda ta glas bo toliko močnejši pred mednarodnimi forumi, kolikor bolj močni bomo mi, v kvaliteti in brez vsakršnih odvečnih in neutemeljenih kompleksov manjvrednosti pred drugimi, sicer toliko številnejšimi narodi in predvsem pred državo, v kateri živimo. Gornje pismo živo priča, kako so naši ljudje kmalu po vojni začutili, da je treba večinskemu narodu pokazati naše sposobnosti in s tem dokazati našo popolno enakovrednost.

Dr. Drago Štoka

Slovenska zamejska skavtska organizacija dokončno deželnega značaja

Leto 1987 bo za vse slovenske skavte v zamejstvu potekalo v znamenju prenovljenega duha in nove strukture, ki bo spričo novih zahtev današnjega časa in vedno večje potrebe po medsebojni pomoči in povezanosti postala še važnejši dejavnik pri vzgoji slovenske mladine v našem prostoru. Gre torej ne le za važen mejnik v zgodovini naše organizacije, temveč za dogodek, ki bogati vso našo slovensko stvarnost. Ne smemo namreč pozabiti, da smo zamejski skavti (Trst, Gorica, Celovec) skupaj z zdomskimi (Toronto) v svetovnem merilu edini slovenski skavti.

Dve pokrajinski skavtski organizaciji SGS (Slovenski goriški skavti) in STS (Slovenski tržaški skavti) sta se po desetletnem predhodnem obdobju tudi formalno združili in potrdili obstoj Slovenske zamejske skavtske organizacije (ZSO). To se je zgodilo preteklega 14. decembra, ko so se srečali v Trstu, v Marijinem domu pri Sv. Ivanu, na prvem deželnem občnem zboru vsi tržaški in goriški voditelji, da skupno izglasujejo nova pravila, ki bodo odslej urejala delo na pokrajinski in deželni ravni.

Ta novi statut, ki ga je celi dve leti pripravljala posebna mešana komisija, je bil zaradi spremenjenih razmer nujno potreben, saj je v zadnjih desetih letih doživel slovenski skavtizem korenite spremembe v strukturi. Spojili sta se moški in ženski organizaciji v Trstu in Gorici, tako da so bila stara pravila neuporabna. Sedaj pa je prišlo še do zadnje najvažnejše združitve na deželni ravni.

Z izglasovanjem novih pravil je samodejno postalo polnomočno tudi novo deželno vodstvo, ki ga sestavlja sedem predstavnikov vsake pokrajine in sicer 4 člani pokrajinskega ožjega vodstva (načelnik, načelnica, duhovni vodja, tajnik) in 3 vejovodje. Oba pokrajinska dela SZSO pa v bistvu ohranita precejšnjo avtonomijo bodisi zavoljo različnega razvoja, kot tudi zaradi različnih specifičnih potreb.

Katere so torej pristojnosti deželnega vodstva? V členu 4, 2 beremo, da »sklepa o skupnem delovanju na deželni ravni in o uradnih stikih z mednarodnim skavtskim gibanjem in z drugimi organizacijami na nadpokrajinski ravni«. Naj tu mimogrede omenimo še odprto vprašanje uradnega priznanja naše organizacije pri svetovnem skavtskem vodstvu.

Svojo prvo delovno sejo je deželno vodstvo imelo v sredo, 21. januarja, v skavtskem sedežu v Devinu. Poleg obravnave programskih smernic za tekoče leto so prisotni v smislu čl. 4, 3 novega statuta, izbrali izmed članov deželnega ožjega vodstva predsednika SZSO. Zaradi svojih dolgoletnih izkušenj — obljube je položil leta 1961 — je bil enoglasno sprejet inž. Marjan Jevnikar iz Trsta, ki bo za eno leto predstavljal organizacijo v stikih z javnostjo. Ob strani mu bo stal še deželni tajnik SZSO Aleš Lojk iz Gorice, ki bo ravno tako opravljal svojo službo le za dobo enega leta.

Prav je, da tu naštejemo še ostale člane deželnega ožjega vodstva. Za Gorico: načelnik Mauro Leban, načelnica Marija Bertolini in duhovni vodja Marijan Markežič. Za Trst: načelnica Eva Fičur, duhovni vodja Tone Bedenčič in tajnik Marijan Kravos. Tem pa moramo prišteti še šest predstavnikov treh starostnih vej: volčičev in veveric, izvidnikov in vodnic ter roverjev in popotnic.

Naša Slovenska zamejska skavtska organizacija, ki stopa letos že v 36. leto svojega delovanja, bo tako bistvo svojega poslanstva lahko zaživela v še bolj polni meri. Še naprej se bo ravnala po Baden-Powellovi metodi združevanja mladine, ki temelji na vzgoji in samovzgoji, globokem verskem življenju, dejavni ljubezni do bližnjega, spoštovanju narave in življenja na prostem. Še naprej bo imela za cilj duhovno in telesno rast članov v skladne osebnosti, odgovorne člane družbe, zavedne Slovence, dosledne katoličane, poštene državljane in zveste pripadnike skavtskega gibanja (čl. 1, 2 novega statuta).

Slovenski socialisti in zaščita

V teh dneh smo brali, da je bila delegacija slovenskih socialistov pri državnem podtajniku Spiniju in pri senatorju Garibaldiju, ki sta odgovorna za komisijo, ki bi morala izdelati vladni zakon o zaščiti slovenske manjšine. V poročilu je bilo rečeno, da so se na sestanku domenili za konkretne iniciative za pospešitev parlamentarnega postopka, ki naj pripelje čimprej do odobritve zakona samega.

Vemo, da so slovenski socialisti specialisti predvsem v propagandi in demagoških izjavah in si zato tudi njihovo zadnjo izjavo tako razlagamo. Ne da se namreč prešteti, koliko sličnih intervencij, resničnih ali izmišljenih, so ti naši rodoljubi že naredili. Res mora biti težaven njih položaj v PSI, da po tolikem trudu niso uspeli niti za las premakniti zadeve okoli našega zakona, še več, iz dneva v dan je bolj jasno, da PSI nima nikakega namena pospeševati rešitev zakona o globalni zaščiti.

Pa pustimo globalno zaščito, ki je postala zavesa, za katero se skrivajo vsi tisti, ki naših slovenskih problemov nočejo konkretno reševati. Saj vidimo v krajevnih zadevah, kako si zamišljajo odnose s Slovenci, ko odv. Devetag v časopisu izjavlja, da s Slovenci ni problemov (sic!), ker jih je malo in so zelo pridni državljani. Ta oseba je naprimer voditelj struje Craxi v Gorici, to je tiste, h kateri se prištevajo domala vsi naši slovenski socialisti, in ki obsega tudi vse take goriške veljake, ki jim je slovenska manjšina le trn v peti.

Na žalost te družba tako prevzame, da hočeš nočeš postaneš tudi ti, slovenski socialist, tak kot ti goriški veljaki, ki jim je pri srcu samo osebni zaslužek in dobro počutje, da ti postane še gradnja slovenskih šol, pri načrtovanju katere zavoljo svoje strankarske pripadnosti nisi bil soudeležen, težko prebavljiv uspeh slovenske manjšine v Italiji. Ali še drugače, tvoja slepa disciplina v stranki, v katero samo ti verjameš, te prisili, da slovensko zemljo barantaš za krožnik leče, potem ko si poslušno poskrbel, da je pokrita z debelo plastjo saj in pepela.

Resnično smo Slovenci v zamejstvu naveličani praznih fraz, ki so nas do zdaj uspavale z ene in druge strani. Zato bi bilo bolje, ko bi kdaj pa kdaj Slovenci, ki so zaverovani v PSI, stopili na dan tudi s kakim resničnim uspehom in ne samo tako kakor njihova nadebudna mladina, ki v časopisu ugotavlja, da se strinja z odobritvijo načrtov za slovenske šole, v nasprotju z najstniki PSDI in PLI, ki tega niso odobravali. Samo to. Potem ko smo bili vsi prepričani, kako se vsedržavni voditelji PSI na vso moč pretegujejo za našo stvar, seveda v sklopu globalne zaščite, ki bo itak dala Slovencem vse šole.

Kdaj bi že vse to imeli, če bi se PSI resnično zavzel za našo stvar. Na žalost pa so se goriški politični veljaki iz vrst socialistov spomnili na slovenske šole šele takrat, ko je iz Rima prišel dekret 5,6 milijard lir...

F. M.

tržaške novice

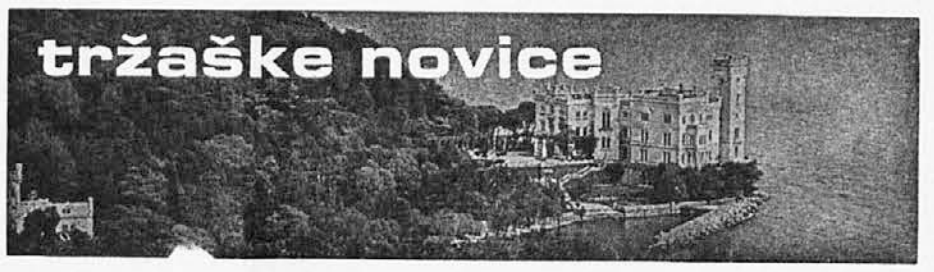

Nov pomemben deželni zakon

O važnosti zakona nam je deželni svetovalec SSk dr. Drago Štoka izjavil:

Deželni svet je 3. februarja razpravljal o zakonu, ki je skupek predlogov svetovalcev Pagure (DC), svetovalke De Piero Barbine (PCI) ter svetovalca Cavalla (DP). Vsi trije osnutki so bili združeni v enotno besedilo, katero je odobrila pristojna komisija pod predsedstvom deželnega svetovalca dr. Štoke.

Zakon predvideva deželne posege na področju kulture do miru in prijateljskega sodelovanja ter sožitja med narodi. Gre za prvi tak deželni zakon v Italiji, kar pomeni, da je naša dežela, tudi z ozirom na njeno zemljepisno lego in zgodovinsko preteklost gotovo poklicana, da se loti tega važnega vprašanja.

Gre za 11 členov, katerim je osnova mir na vseh področjih, na socialnem, političnem, verskem, narodnostnem, splošno človeškem, tako s strani javnih ustanov, kakor tudi s strani organizacij, društev, ki bodo prirejala zborovanja, srečanja, okrogle mize itd.

Za nas je važno, da je v tem zakonu dan poudarek problematiki narodnostnih manjšin v deželi. Za vse te napore predvideva zakon tudi finančne podpore, ki v celoti s tem zakonom znašajo skoro milijardo in pol lir.

Dolina

Na seji dolinskega občinskega sveta 7. februarja so bili na dnevnem redu ugovori proti variantam splošnega regulacijskega načrta, ki ustanavljajo zaščitena področja Glinščice in Peska, in zadevne izvršilne načrte. Vseh pripomb in ugovorov je bilo deset, od teh kar štirje, ki so jih vložili neposredno prizadeti prebivalci Drage, Peska in Gročane, njihovi srenjski načelniki in društva ter strokovne organizacije Kmečke zveze. Vsi ugovori domačinov in Kmečke zveze zahtevajo, naj se načrti o parkih in zaščitenih področjih temeljito pregledajo oziroma črtajo in formalno prekličejo, ker uvajajo omejitve in vinkulacije za lastnike prizadetih zemljišč brez ustreznih utemeljitev.

Svetovalci Slovenske skupnosti so takoj na začetku razprave o tem vprašanju zahtevali odložitev glasovanja, dokler se ne, v soglasju s krajevnim prebivalstvom, izdelajo novi načrti in normativi. Zadevni prejudicialni predlog je postavil in razložil načelnik skupine SSk Sergij Mahnič, ki je še posebej poudaril, naj se celotno vprašanje odloži, dokler se predloženi načrti o uvedbi zaščitenih področij ustrezno ne popravijo v skladu s koristmi krajevnega prebivalstva in izdelajo razvojni socio-ekonomski načrti za razne dejavnosti in pubude s posebnim ozirom na razvoj kmetijstva in z njim povezanih dejavnosti.

V razpravo o tem prejudicialnem predlogu sta posegla še svetovalca SSk Tul in Gombač, ki sta s tehtnimi argumenti pozvala upravo, naj prisluhne pripombam in ugovorom prizadetega prebivalstva in njihovih strokovnih in družbenih organizacij.

Proti predlogu svetovalcev SSk o odložitvi razprave in glasovanja pa sta se od predstavnikov večine PCI in PSI izrekla odbornik Stojan Sancin in župan Švab. Po njunem mnenju je občinska uprava izdelala dobre izvršilne načrte in normative, le da jih neposredno prizadeti prebivalci Drage, Peska in Gročane ne razumejo. Glede pomembnosti zemlje za prebivalce teh vasi, ki so jo v svojih posegih poudarili svetovalci SSk, pa je župan dobesedno izjavil, da je bolje ne govoriti o njihovi navezanosti na zemljo (sic!).

Pred glasovanjem je svetovalec Mahnič v imenu skupine SSk zahteval, naj gre predlog o odložitvi razprave in glasovanja o ugovorih na ustanovitev zaščitenih področij v zapisnik. Za odložitev so glasovali svetovalci SSk, proti pa svetovalci PCI, PSI in predstavnik DC.

ŽUPNIJA »SV. JUSTA MUČENCA« PODGORA

KONCERT za orgle in trobento

v počastitev spomina Lojzeta Bratuža. Na orgle igra Fabio Nossal, na trobento pa Elia Savino. Koncert bo v **soboto 14. februarja ob 20.30** v župnijski cerkvi v Podgori.

Na tem koncertu bosta nastopila dva italijanska umetnika, in sicer:

Elia Savino, ki je diplomiral na konservatoriju v Genovi in sodeloval z glavnimi italijanskimi gledališči, med temi tudi v milanski Scali. Zmagovalec vsedržavnih natečajev, poučuje trobento na konservatoriju »G. Tartini« v Trstu; je tudi prva trobenta v orkestru gledališča »G. Verdi« v Trstu. Je aktiven v koncertni dejavnosti v komornih skupinah in duetih.

Fabio Nossal je mlad tržaški organist, ki je pred kratkim diplomiral na tržaškem konservatoriju »G. Tartini« pod vodstvom prof. U. Zalunarda. Je koncertiral v Italiji in v inozemstvu ter je vodja zbora in komornega orkestra ter sodeluje kot organist v komornih orkestrih in zborih. Je glavni organist v Marijinem svetišču na Vejni in so ga večkrat povabili, da je orglal na mednarodni reviji glasbenih skupin v Loretu.

Mednarodna literarna revija »LOG«

Na Dunaju izhaja v nemščini v uredništvu slovenskega rojaka Leva Detele in lirika Wolfganga Mayerja Königa, dolgoletnega tajnika nekdanjega avstrijskega kanclerja Kreiskega, mednarodna literarna revija »LOG«. V letu 1985 je »LOG« kar večkrat prisluhnil dosežkom slovenskih avtorjev. V 25. številki so med drugim izšli aforizmi in lirika Žarka Petana, pesmi Slavka Juga in koroškega Slovenca Janka Ferka, moderna proza s Slovenci povezanega celovškega avtorja in prevajalca Petra Kerscheja (ki je bil dalj časa souredник revije), medtem ko je Lev Detela na esejističen način bralcem približal antologijo slovenske koroške lirike, ki je v slovenščini in angleščini izšla pri Mohorjevi založbi v Celovcu.

Za informativno uveljavljanje slovenske kulture v svetu je bila zelo pomembna 26. in 27. dvojna številka »LOGA«. V njej je Lev Detela na obširen način predstavil svoje prevode nekaterih najboljših pesmi Edvarda Kocbeka in v spremni besedi istočasno opozoril na njegov posebni položaj v slovenski literaturi in politični stvarnosti. V isti številki je objavljena tudi Detelova satirična in humoristična proza ter pogovor istega avtorja o problemih pisanja v dveh jezikih, ki je tekel z glavnim tajnikom osrednje zveze madžarskih društev in organizacij v Avstriji dr. Ernöm Déakom in bil najprej objavljen v madžarskem tisku.

V 28. številki iste revije je Lev Detela med drugim objavil svoj esej o nenemških avtorjih, ki so živeli na Dunaju in napisali pomembna literarna dela, v katerih so avstrijsko glavno mesto marsikdaj prikazali v novi luči. Med drugim omenja Slovenca Ivana Cankarja in njegovo prozo, v kateri tudi Dunaj znova zaživi v novi, zanimivi miselni in oblikovni perspektivi. Vendar se avtor sestavka ne ustavi le pri Cankarju, temveč nemške bralce opozori tudi na podobo Dunaja v literaturi odličnih slovenskih pisateljev Frana Levstika, Josipa Stritarja, Slavka Gruma in drugih.

V 29. »LOGU« več proznih in pesniških prispevkov izpod peresa na Dunaju živeče slovenske pesnice Milene Merlakove opozarja na njen petdeseti življenjski jubilej in na umetniško moč njenega peresa. Lev Detela v isti številki na obširen način piše o posebnostih literatur na srednjeevropskem prostoru. Med osrednje nadregionalno pomembne avtorje tega območja uvršča Slovenca Levstika in Cankarja ter velikega hrvaškega avtorja Krležo.

Medtem ko je 30. številka »LOGA« letnika 1986 posvečena mednarodnemu simpoziju o pomenu fantazije za duhovno oblikovanje življenja, ki je potekal v nižjeavstrijskem mestecu Weitra in se ga je udeležil tudi Lev Detela, pa je v 31. zvezku »LOGA« poleg odlomka iz novejšega nastajajočega romana »Grand Hotel« izpod peresa Leva Detele zanimiv tudi esejistični prispevek istega avtorja o nemških izdajah slovenskih literarnih dosežkov Cirila Kosmača, Prežihovega Voranca in vrste novejših avtorjev pri celovški slovenski založbi »Drava«.

Koroški Slovenec Janko Ferk je eden izmed pesnikov 32. »LOGA«, v katerem dva vidna nemška, oziroma avstrijska kritika, dr. Wolfgang Müller-Funk in Josef Dirnbeck, obširno in pohvalno poročata o vrsti novih pesniških knjig izpod peres Milene Merlak in Leva Detele.

Najnovejši »LOG«, štev. 33 letnika 1986, objavlja na vidnem mestu poezijo enega vodilnih slovenskih pesnikov Tomaža Šalamuna v prevodu Petra Kerscheja, medtem ko Lev Detela na analitičen način opozarja na posebnosti nove slovenske pesniške zbirke »Napisi na zid zemlje« mlajšega koroškega Slovenca Janka Ferka, ki je izšla v Celovcu in Mariboru.

Lev Detela

Slov. mlad. rekreat. kult. klub (SMREeKK) in Tržaška knjigarna vabita na

PREDSTAVITEV KNJIGE

Jurija Paljka in Davorina Devetaka

SOBA 150

ki bo ta **četrtek 12. febr. ob 18. uri** v Tržaški knjigarni, Trst, ul. sv. Frančiška 20.

Glasba usmerja ljudi k duhovnim vrednotam

To je vsebina nagovora sv. očeta zagrebškemu akademskemu zboru v soboto 17. januarja. Zbor je pel v Klementinski dvorani v Vatikanu. Papež je govoril v hrvaškem jeziku.

Gospod dirigent in gospodje pevci akademskega zbora »Ivan Goran Kovačić« iz Zagreba! Vesel sem, da vas morem sprejeti in pozdraviti v tej hiši, v kateri so že mnogi ljudje iz vseh delov sveta našli svojo duhovno oporo. Glasba po svoji naravi bliža ljudi k duhovnim vrednotam. Zato je tudi krščanska vera našla v glasbi odlično izrazno sredstvo, kar ste pokazali tudi vi, ko ste zapeli skladbo »Svrši stopi moje Gospode« hrvaškega skladatelja Krsta Odaka. Kot skupni jezik glasba pospešuje občestvo med ljudmi različnih jezikov in kultur ter plemeniti človeškega duha. Z glasbo se izraža bogastvo kulture vsakega ljudstva, bogastvo, ki ga je tudi vaš zbor pokazal, ko je izdal več plošč s hrvaškimi božičnimi pesmimi.

Leta 1985 smo praznovali evropsko leto glasbe, v katerem je sodeloval tudi vaš zbor s 23 koncerti v Jugoslaviji. Znano je, da so najlepša glasbena dela nastala v Evropi in da so mnogi skladatelji našli navdihe ravno v krščanstvu. Zato more tudi glasbena umetnost prispevati za zbliževanje evropskih narodov, ki jih povezujejo skupne krščanske korenine. Nadaljujte tudi vnaprej prizadevno gojiti glasbeno umetnost. Obogatite z vašim umetniškim bogastvom tudi druge evropske narode. Želim vam, da bi glasba dvigala vedno bolj vašega duha k resnici, dobroti, lepoti in proti vrednotam univerzalnega bratstva. Blagoslov vam in vašim družinam.

Iz fotografije v »L'Osservatore Romano« je razvidno, da zbor šteje okoli 60 pevk in pevcev.

Umrla je najstarejša slovenska misijonarka

Iz Bangkoka, glavnega mesta Tajske, je prišla vest, da je tam umrla m. Ksaverija Pirc, uršulinka. Učakala je skoro 93 let, saj se je rodila v Borovnici 23. julija 1894. Pri krstu so ji dali ime Ana. Dokončala je učiteljišče in vstopila k uršulinkam v Ljubljani leta 1922. Po noviciatu je že leta 1924 odšla v misijone, najprej osem let na Kitajsko, potem pa v Bangkok na Tajskem. Ves čas je delovala kot učiteljica v velikem zavodu, ki ga vodijo uršulinke. Poučevala je tudi klavir in risanje, saj je znala dobro slikati. Čvrsta in čila je bila do zadnjega. Redno je dopisovala v »Katoliške misijone«. Lani je npr. še naslikala sliko s tajskim cvetjem ter jo poslala v Buenos Aires za misijonsko tombolo. Prav tako je še pred letom dni napisala pismo, v katerem sporoča: »Tajska je lepo praznovala Božič. Tu praznujemo kar vsi, dasiravno mnogi ne vedo, za kaj pravzaprav gre. Vedo le, da je to čas, ko je treba razveseljevati drug drugega, zlasti one, ki so veselja potrebni, uboge in zapuščene.« Piše tudi, kako se je udeležila poroke neke svoje nekdanje kitajske učenke.

Sedaj jo je Gospodar misijonskega vinograda poklical po večno plačilo.

Pok. Ksaverija Pirc (na levi) ob svoji sliki lotosovih cvetov

Širite „Katoliški glas“

Pokrajinsko tajništvo SSk o sedanjem položaju

V Gorici se je sestalo na redni seji pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti in preverilo sedanji politični položaj. Pokrajinski tajnik Marjan Terpin je poročal o stikih s strankami koalicije (DC, PSI, PRI in PSDI), da bi se ugladili spori, ki so nastali po umestitvi upravnega odbora Goriške zdravstvene ustanove.

Tajništvo je izredno pozitivno ocenilo odobritev načrtov za novi slovenski šolski center v Gorici. Ožigosalo je stališča skrajnih desničarjev, ki so iskali pretveze, da bi odobritev onemogočili, posebno pa je izrazilo nezadovoljstvo nad stališči republikancev in njihovega odbornika, ki vodi resor za šolstvo; njegovo zadržanje je bilo povsem neodgovorno. Ob tem je zavrnilo tudi nesprejemljiva stališča socialističnega predstavnika v pokrajinskem svetu Jožeta Ceja, kateri je v bistvu podprl nazadnjaška stališča, ki so jih zavzeli v občinskem svetu nasprotniki slovenske šole. Menimo, da tudi zanj veljajo besede, ki jih je v goriškem občinskem svetu izrekel sen. Batello, namreč, da vsak, ki išče pretveze proti odobritvi načrtov, je v bistvu proti slovenski šoli. Ob vsem tem gre tudi podčrtati, da je župan dr. Scarano v razpravi poudaril, da je bil ves čas tesno v zvezi s pokrajinskim odbornikom dr. Mirkom Špacapanom. Odločno sta ga v tem prizadevanju podprla odbornik dr. Andrej Bratuž in dr. Damjan Paulin, oba SSk.

Branko Černic je nato poročal o položaju v Sovodnjah, kjer želijo razširiti na to občino Goriško industrijsko cono. Poudaril je zlasti soglasna stališča, ki jih zastopa tako pokrajinsko tajništvo kakor sovodenjska sekcija SSk. Odklanjamo torej vsa namigovanja, ki bi želela vnesti zmešnjavo. Odklanjamo tudi metode, ki jih je podvzela sovodenjska občinska uprava in sovodenjska Občinska enotnost, ki je razdeljevala po sovodenjski občini letake z žaljivo vsebino na račun slovenske stranke, očitno zato, ker nima tehtnih argumentov proti jasnim stališčem Slovenske skupnosti, ki odločno nasprotuje razširitvi industrijske cone. Glede upepeljevalnika pa bo SSk storila vse, da se ta za sedaj izboljša in postopoma zapre.

ZVEZA SLOV. KATOLIŠKE PROSVETE GORICA

Ob 50-letnici mučeniške smrti Lojzeta Bratuža bo **15. februarja** izšla spominska publikacija

ČISTI ŽRTVI SVETAL SPOMIN

Nastop glasbene šole v Kanalu

V nedeljo 1. februarja ob treh popoldne je bila v župnijski cerkvi v Kanalu izredna slovesnost: slušatelji novogoriške orglarske šole so imeli tu svoj koncert ali bolje rečeno, svoj praktični nastop in sicer pri maši, ki jo je daroval kanalski dekan Srečko Šuligoj. Bil je to koncert božičnih pesmi, ki jih je pel zbor slušateljev (dva letnika skupaj).

Prva posebnost koncerta je bila že v tem, da sta pri vsaki pesmi bila zadolžena po dva učenca: prvi je zbor dirigiral, drugi je pesem spremljal z orglami. Vse to pa se je odvijalo tekoče, mirno.

Druga zanimivost je bila v tem, da orgle niso preglasile pevcev, nego so jih mehko spremljale, jih dopolnjevale. To je sad moderne glasbene tehnike, zahvala za to naj gre zavzetim profesorjem.

Po maši je bil drugi del koncerta, ki je obsegal nabožno glasbo raznih velikih mojstrov. Ves program je povezoval ravnatelj omenjene šole. Koncerta se je udeležilo veliko ljudi, ki so mu z zanimanjem sledili do konca, saj je koncert trajal polni dve uri. Nabožno glasbo so na orglah izvajali slušatelji iz drugega letnika.

Sedaj pa nekaj podatkov o delovanju oddelka orglarskega tečaja v Novi Gorici, ki jih je posredoval zgoraj omenjeni ravnatelj. Tečaj deluje v okviru Teološke fakultete v Ljubljani. Traja štiri leta. V Novi Gorici delujeta sedaj dva letnika, v vsakem je po 19 kandidatov iz 31 župnij. Orgle in teoretske predmete poučuje 9 profesorjev. Povprečna starost slušateljev je pod 20 let. Nastop slušateljev orgelskega tečaja po različnih krajih je v tem, da predstavijo svoje delo, zbudijo veselje do lepega cerkvenega petja pri drugih zborih in ne nazadnje, da dobijo neko vzpodbudo sami slušatelji.

To je bilo drugo gostovanje slušateljev. Pred tem so imeli podoben nastop v Šempasu. Naslednji zaključni nastop bo 31. maja letos v Novi Gorici. V načrtu imajo izvedbo večjega števila pesmi Lojzeta Bratuža ob 50-letnici njegove smrti in v počastitev njegovega velikega dela med goriškimi ter nasploh med primorskimi pevskimi zbori. - *Ada Gabrovec*

Bralci pišejo

Posodobiti molitev križevega pota

Bliža se postni čas in z njim običajna pobožnost križevega pota. Že desetletja ponavljamo vseskozi častitljivo besedilo sv. Leonarda Portomavriškega. Vendar, če pomislim na lanski križev pot na Kalvariji v Lurdu, me prevzame, koliko koristnih, vzpodbudnih misli so doprinesli verniki našega časa. Osma številka skavtskega glasila Jambor je med drugim tudi objavila nekaj prispevkov iz lanskega križevega pota na Repentabru, o katerih lahko rečemo: hvala Bogu, da se vsaj nekaj mladih odpira božjemu Duhu. Sestavki so pogumno pričevanje vere in Bog daj, da bi tej veri ostali vedno zvesti.

Mašno besedilo je že doživelo določene spremembe, ali bi ne bil možen tudi kak premik ali drugačna oblika dosedanjega križevega pota?

Naročnikom »Katoliških misijonov«

Na lanskem misijonskem simpoziju v Tinjah na Koroškem je urednik »Katoliških misijonov« izrazil željo, naj bi se ta misijonska revija prenesla v Slovenijo. Navzoči so namero odobrili in v Ljubljani se snuje nova misijonska revija, ki bo nosila naslov »Misijonska obzorja«. Prva številka bi morala iziti prihodnji postni čas kot priloga »Družine«. Kasneje, ko bodo časi dozoreli, naj bi priloga postala samostojna revija.

Ob tej nameri se je porodilo vprašanje, kaj bo s »Katoliškimi misijoni« v letu 1987. Ali bodo še izhajali ali bodo prenehali? Sedaj smo prejeli pismo g. Lenčka, v katerem sporoča, da bodo »Katoliški misijoni« redno izhajali še letos, tj. še celo leto 1987.

»Katoliški misijoni« izhajajo v Buenos Airesu in so razširjeni po vsem svetu, kjer živijo in delajo za misijone zavzeti rojaki. Nekaj izvodov gre tudi v Slovenijo. »Katoliški misijoni« so naša edina misijonska revija, po vsebini so pestri in vanje dopisujejo bolj ali manj vsi slovenski misijonarji in misijonarke. Naročnina je 25.000 lir; naročajo se v Trstu ali v Gorici in tudi na upravi Katoliškega glasa.

Spominske svečanosti

OB 50 LETNICI SMRTI LOJZETA BRATUŽA

Sobota 14. februarja

ob 20.30 v župnijski cerkvi v Podgori koncert. Orgle F. Nossal, trobenta E. Savino

Nedelja 15. februarja

ob 14.30 sv. maša v podgorski cerkvi, med katero bo domači zbor izvajal Bratuževe skladbe

ob 15.30 spominska svečanost na trgu Lojze Bratuž. Sodelujeta zbora »L. Bratuž« in »A. Paglavec«, osnovnošolski otroci in govornika; polaganje vencev pred ploščo

Ponedeljek 16. februarja

ob 11. uri počastitev na goriškem pokopališču; sodeluje štandreška osnovna šola »Fran Erjavec«.

Svečanosti v Podgori prirejajo rajonska konzulta, župnija, PD »Podgora«, KD »A. Paglavec«, sekcija ANPI in domača osnovna šola.

Brez ljubezni zunanje delo nič ne koristi; vse pa, kar iz ljubezni storimo, četudi je neznatno in nepomembno, rodi obilen sad. (Tomaž Kempčan)

Slovenski zamejski goriški skavti (SZSO), 1. in 2. steg vabita na proslavo

OB DNEVU SPOMINA

ki bo v **Sovodnjah 15. februarja ob 10. uri** s sv. mašo. Sledi program.

Pastirček št. 5

Februarska številka Pastirčka je v soglasju s časom in dogodki tega meseca. Prešernovemu dnevu je posvečen uvodni članek Anemarije Zlobec. Tudi današnjim otrokom veljajo Prešernove besede mlademu dijaku Trdini: »Uči se in veliko beri.« Mariza Perat pa obuja spomin na skladatelja in glasbenika Lojzeta Bratuža ob 50-letnici njegove mučeniške smrti. Naj vedo tudi otroci, kako so bili nekoč težki časi za slovensko besedo in slovenske ljudi, da bodo to besedo še bolj ljubili.

Otroci so napolnili svojo »pošto« z dopisi o božičnih počitnicah, smučanju, z vtisi na zimo. Pišejo še o svojih bratcih in sestricah (kolikor jih imajo), o prijateljih, mucah. Le ena se spomni tudi na nauk za birmo. Veliko je to pot otroških risbic, ki pričajo, da otroci radi rišejo in da imajo živahno domišljijo.

Potem so tu še nekatere bolj ali manj stalne rubrike. »Srečanja« nas peljejo na Repentabor, kjer imajo zbor Zvonček. Evelina Pahor nadaljuje z opisom Osapske jame in njene okolice. Danila z risbo uči, kako se delajo štraube, in prikaže tudi, kako Jezus razlaga svoje življenje Marcelinu; katehet napoveduje evangelije prihodnjih nedelj. Zanimiva je pravljica, »Kako je grof podaljšal dan« in prav tako tudi sestavek o skavtu Mihu. Zora Saksida zastavlja svoja zanimiva vprašanja v obliki zgodbe o miški Vihorepki.

Za vsakomesečno skladbo so izbrali ponatis skladbe Lojzeta Bratuža »Kako je Bog svet ustvaril«. Izšla je v tridesetih letih v zbirki katehetskih zgodb v pesmi. Radi so jih takrat otroci peli, verjetno bi jih tudi danes. Veliko je tudi raznega drobiža, kar revijo popestruje.

IZŠLA JE »PLANIKA« ŠT. 4

Dobite jo pri Matjažu Terčiču tel. 884193

SSG, Trst uprizori igro »Riba za štiri« v četrtek 12. febr. ob 20.30 v Kult. domu v Trstu in v nedeljo 15. febr. ob 17.30 v domu »A. Sirk« v Sv. Križu pri Trstu.

Šport

Odbojka

Olympia ima trenutno pet ekip, ki se udeležujejo svojih prvenstev.

Deklice Under 14: ta ekipa je v soboto igrala dve tekmi: proti »S. Luigi« iz Gorice je izgubila z 0 : 2, zmagala pa je proti Azzurri iz Gorice z 2 : 1.

Dečki Under 16: tudi oni so se pomerili dvakrat: Val iz Štandreža jih je porazil s 3 : 0, premagali pa so moštvo iz Turjaka s 3 : 0.

Prva divizija dekleta: v nedeljo 8. febr. so doživele prvi poraz. Z Azzurro so igrale neverjetno slabo in izgubile vse tri sete. V ponedeljek so pa spet zmagale s 3 : 0 proti ekipi iz Krmina.

Prva divizija fantje: ta ekipa zaenkrat še ni zadostno pripravljena, tudi ker premalo resno trenirajo. V tekmi z Gasilci iz Gorice so bili poraženi z 0 : 3, slavili pa so zmago proti moštvu iz Koprive s 3 : 2.

Moški C2. Naše najvišje uvrščeno moštvo je izgubilo v borbi za drugo mesto s svojim neposrednim tekmecem »Inter 1904« iz Trsta z 0 : 3. Igrali so slabo in brez zagnanosti. Sedaj so na tretjem mestu po tekmi proti ekipi iz Fiume Veneto, ki so jo premagali s 3 : 1. Tokrat so kar dobro igrali: so se potrudili, so bili zadovoljivi v blokiranju, razen v drugem setu, ki so ga po nepotrebnem izgubili z 8 : 15. Prihodnjo tekmo bo Olympia Kmečka banka igrala v Spilimbergu. - *n*

D LIGA

Soča Sobema - Naš prapor 2 : 3
(13 : 15, 15 : 1, 15 : 8, 10 : 15, 5 : 15)

Tudi na povratnem derbiju med Sočo Sobemo in goriško združeno ekipo Naš Prapor Val je bil boljši slednji, toda tokrat šele po petih setih privlačne igre. Soča je odigrala svojo najboljšo tekmo in pokazala napredek v igri, tako da lahko računa na obstanek v ligi. Naši mladi nasprotniki pa so potrdili svoje igralske sposobnosti. - *P. T.*

OBVESTILA

Ob Dnevu slovenske kulture priredi Zveza slov. katol. prosvete - Gorica srečanje s pesnikom Aleksijem Pregarcem, ki bo danes 12. februarja ob 20.30 v Katoliškem domu v Gorici. Pesnika bo predstavila prof. Ester Sferco, sodeluje pa zbor »Sovodenjska dekleta« pod vodstvom Sonje Pelicon.

V mali dvorani Kult. doma v Gorici bo v petek 13. febr. ob 18. uri srečanje z ustvarjalci likovno leposlovne knjige »Sredozemlje«. Sodelovali bodo Matjaž Kmecl, Marko Kravos in Franko Vecchiet, brala pa bo Marinka Počkaj.

Smučarski izlet. Organizira ga v nedeljo 15. febr. Slovenska zamejska skavtska organizacija za vejo iz-vod in klan. Odhod ob 6. uri izpred sodnijske palače na Foro Ulpiano v Trstu. Avtobus se bo ustavil še na Opčinah ob 6.15 in v Devinu ob 6.45. Povratek v Trst je predviden okoli 21.30 na Foro Ulpiano.

Društvo naravoslovcev in tehnikov Tone Penko vabi člane in prijatelje na predavanje univ. prof. dr. Petra Petka »Pogledi znanosti na gibanje od Galilea do danes«. Predavanje bo v petek 20. febr. ob 20. uri v Peterlinovi dvorani, ul. Donizetti 3, Trst.

Društvo slov. izobražencev - Trst priredi v ponedeljek 16. febr. ob 20.30 v Peterlinovi dvorani, ul. Donizetti 3 spominski večer ob 50-letnici mučeniške smrti Lojzeta Bratuža. Spominsko publikacijo predstavita profesorici Lučana Budal in Marija Češčut. Govornik Saša Martelanc.

V Kult. domu v Trstu uprizori SSG Cankarjevo igro »Pohujšanje v dolini šentflorjanski« v torek 17. febr. ob 19. uri.

Radio Trst A

Spored od 15. do 21. februarja 1987

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slov. tiska v Italiji. 10.10 Mladinski oder: »Pozor, črna marela!« 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Nediški zvon. 14.45 Športni in glasbeni popoldan z Ivanom Peterlinom ter igralcem Silvijem Kobalom. 16.00 Športne novice. 17.30 Prenosi z naših prireditev in telefonski razgovori ter nagradno tekmovanje s poslušalci.

Ponedeljek: 8.10 Pričevanja o TIGR-u. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Poljudno čtivo; Mirko Javornik. 13.20 Zborovska glasba. 14.10 Otroški kotiček: »Pravljični vrtiljak«. 16.00 Osebno. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Kmetijski tednik.

Torek: 8.10 Nediški zvon. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Beležka; prehrana in zdravje. 14.10 Povejmo v živo! 15.00 Mladi mladim. 16.00 V znamenju Rdečega križa. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Valerio Dosso: »Sprava«. Radijska drama.

Sreda: 8.10 Poti do branja. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Rastline: strupi ali zdravila?; notranja stiska. 13.20 Revija ZCPZ v Kult. domu v Trstu. 14.10 Gospodarska problematika. 15.00 Križemkraž! 16.00 Od Milj do Devina. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Tržaški oktet. 18.00 Kulturni in družbeni odmevi.

Četrtek: 8.10 Od Milj do Devina. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Naš jezik; film, kultura, realnost. 14.10 Otrok in šola. 16.00 Na goriškem valu. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Akad. zbor univerze v Bialystoku na Poljskem. 18.00 Spomini Al. Zidarja.

Petek: 8.10 Na goriškem valu. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Spoznavajmo naš mali, nevidni svet; Ščedensko narečje. 13.20 Zborovska glasba. 14.10 Naš jezik. 14.20 Ne prezrimo! 15.00 V svetu filma. 16.00 Osebno. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 10.10 Skupina »Gallus consort« iz Trsta. 11.10 Mešani zbor »F. B. Sedej« iz Števerjana. 11.30 Bio-vrt; Glas iz Rezije. 14.10 Otroški kotiček: »Kaj je v vreči?« 14.30 Drugi program. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Adrijan Rustja: »Stavka prevoznikov«.

★

V Kult. domu v Gorici nastopi SSG iz Trsta z igro »Vilinček z lune« v soboto 14. febr. ob 10.30.

DAROVI

Za tiskovni sklad Katol. glasa: Roman Merkelj 18.000; Milka Brumat 18.000; Rozalija Cotič, Vrh 13.000; N. N. 18.000; Just Ferletič 18.000; Rozalija Stanta 18.000 lir.

Za popravilo cerkve v Sovodnjah: N. N. v počastitev spomina Jožefa Petejana 100.000; N. N. 400.000 lir.

Namesto cvetja na grob dr. Alojzija Vogriča: nečaki za cerkev v Števerjanu 500.000, svakinje in svaka pa za duhovniške poklice 300.000 lir.

H. Kamenšček v spomin dr. A. Vogriča za cerkev sv. Ivana v Gorici in Zavod sv. Družine po 50.000 lir (skupno 1000.000 lir).

Namesto cvetja na grob matere Justine Klanjšček: Jožica in otroci za cerkev v Števerjanu in zbor istotam 70.000 lir.

Za obnovitev cerkve na Opčinah: Ivanka Škerlavaj 10.000; Slava Kalc namesto cvetja na grob Pepija Škerlavaja 10.000; Emilija Vremec 10.000; N. N. za lepši lestenec 280.000 lir.

Za popravilo cerkve na Banah: Marčela Špehar namesto rož na grob Anamarije in Ede 25.000 lir.

Neva Fonzari, Tržič: za Katoliški glas 50.000, za Mladiko 50.000, za Marijin dom v Rojanu 100.000, za lačne po svetu 50.000 in za misijone 100.000 (skupno 350.000) lir.

M. T., Trst: za misijone, za lačne po svetu in za Marijin dom v Rojanu po 50.000 (skupno 150.000) lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Marija Oberti v spomin svojih dragih 100.000; N. N. v spomin drage mame 20.000; Milena Franco ob 11. obletnici smrti moža Adrijana 50.000; Marija Maligoj namesto cvetja na grob sestre Antonije 50.000 lir.

Za misijone: Anica Slokar v spomin mame Julijane 10.000; N. N. 100.000 lir.

Vsem podpornikom našega lista Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 18 % davek IVA.

Odgovorni urednik: *msgr. Franc Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo